

Twist Olivér története a Hevesi Sándor Színház évadnyitó előadásán

A XIX. századi európai irodalomban kialakuló és kiteljesedő realista stílusirányzat reprezentáns angol képviselője Charles Dickens. A korabeli angol társadalom szociális problémái – főként az önhibájukon kívül szegénysorban tengődők – sorsa iránti rendkívüli érzékenysége írói munkássága különböző szakaszaiban realizálódott. Ebben a sajátos szubkultúrában élő markáns karakterek között fedezte fel, és emelte regényhőssé az árvaházi szegény gyermekek figuráját, amelynek prototípusa Twist Olivér című művében manifesztálódott. A regény sikere megjelenése óta ösztönözte a különböző művészeti ágak képviselőit a címszereplő sorsának feldolgozására, mígnem a XX. században Lionel Bart adaptációja megteremtette a mű musical változatát.

Az elmúlt évadok gyakorlatát megszakítva a Hevesi Sándor Színház prózai darab helyett (Szabó Magda gyermekeknek szóló mesejátékát nem számítva) az Oliver című musical színrevitelével nyitotta meg az idei színházi évadot. A bemutató érdekessége, hogy a darab – Halasi Imre, az egerszegi színház egykori rendezője színpadra állításával és Laczó Henriette jelmezterveivel – huszonhárom évvel ezelőtt szerepelt a színház repertoárján. A mostani előadás koreográfiájának tervezése és rendezése – meghívott vendégként – Krámer György, a díszlet és jelmezek elkészítése ezúttal is Laczó Henriette nevéhez fűződik. (A rendező a Halasi Imre vezette Miskolci Nemzeti Színház tagja).

Krámer György rendezői koncepciója mentén a két felvonásnyi eseménysor – amelynek középpontjában Olivér élet-és sors története áll – a néző számára követhető, egységes előadás benyomását keltette, még akkor is, ha a két felvonás tartalmi és hangulati eltéréseket foglal magában. Az első rész a londoni East End világának (a város legszegényebb negyede) „vaskos” realiztikusságát, a főhős megpróbáltatásokkal teli sorsának, hanyattatásainak etapjait, a második felvonás inkább a meseszerűség irányába mutatva, a jó és a rossz tettekben (krimiszerű szituációt is teremtve) és morálisan zajló – a végkifejletben az előbbi győzelmével végződő – küzdelmét állítja elénk.

Az Oliver című zenés darab bemutatója – bár az első felvonás egyes prózai részei fékeztek a játék ritmusát – lendületes, főként a csoportos jelenetekben látványos és hatásos előadást eredményezett.

A musical színpadi műfajának sajátossága, hogy az előadás „erejét” a zene/ének, mozgás, szövegmondás színvonalának minősége adja. Az „Olivér”-ben a három „színészi eszközkészlet szintézisét, egymást erősítő funkcióját tapasztalhattuk, a kisebb egyenetlenségei ellenére összhatásában ezért is érezhettük tartalmas, a műfajában színvonalas produkciónak.

Lionel Bart musicalje egerszegi bemutatójának előnyére vált, hogy a rendező és a koreográfus ugyanazon személy, ezért Krámer korrekt rendezésével egyetemben érdemes kiemelnünk a darabhoz készített koreográfiáját is, hiszen aligha tévedünk abban, hogy a színpadi mozgás változatossága, gazdagsága és igényes kivitelezettsége ezúttal az előadás legértékesebb elemének bizonyult.

Laczó Henriette dominánsan szürke díszletei egyszínűségük ellenére is színesebbnek tünnek az East End miliójének sivárságánál. Az előadásban használt egyéb díszletelemek jelzésértéke egyértelmű volt, az oldalt elhelyezett erkélyek azonban nem kaptak lényegi funkciót. A szereplők jelmezei „személyre szabottra” sikerültek, kivitelezésük Laczó Henriette szakértelmét dicséri.

A rendező szándékát tükrözte a szereposztás is, hiszen a darab néhány kulcsfiguráját kettős szereposztásban láthatja a közönség. (Twist Olivér – Tóth Dániel/ Csernák Norbert; Nancy – Tánczos Adrienn/ Misurák Tünde; Mr. Bumble – Bot Gábor/ Hertelendy Attila).

A musical-darabok alakjai változatlan karakterek, jellemvonásaik színrelépésüktől kezdődően a történet végéig állandóak maradnak, ezért bizonyos fokig a színészi alakítások is korlátozott lehetőségek között mozognak.

Az Oliver címszerepét alakító egyik gyermekszereplő – Tóth Dániel – hosszabb szereplőválogatás után kapott lehetőséget a figura megjelenítésére. Noha nem profi teljesítményt várhattunk el tőle, hibátlanul oldotta meg feladatát. Miközben megőrizte gyermeki tisztaságát és érzékenységét, érzékelhetően a dickensinél talpraesettebb, magabiztosabb, bizonyos fokig „vagányabb” főhős alakját formálta meg. A darabbeli szerepével való azonosulás – az eredetiség, az ötletesség és az átéltség okán – leginkább Szegezdi Róbertnek (Fagin, idősödő orgazda, a tolvajiskola vezetője) sikerült. Vele egyetemben Deák Gábor (Svindlikirály) felszabadult játékára, Tánczos Adrienn (Nancy) prózában és dalban nyújtott alakítására, Ecsedi Erzsébet (Mrs. Corney), Farkas Ignác (Mr. Brownlow), Hertelendy Attila (Mr. Bumble) mesterkéeltség nélkül hiteles és Szakály Aurél (Mr. Sowerberry temetkezési vállalkozó és Mr. Grimwig, orvos) frappáns gegekkel ható szerepformálására érdemes odafigyelnünk. A színészek játékán túlmenően dicséret illeti a közösségi jelenetekben közreműködő egerszegi diákokat, akik a színpadon a felnőttek igazi partnereiként járultak hozzá az előadás hatásértékéhez.

A Hevesi Sándor Színház évadnyitó előadásán bemutatott Oliver című musical a műfaj tartalmi és formai kritériumai tekintetében megfelelt az elvárásoknak. A szakmailag színvonalas (a rendezés és a koreográfia ötletessége, helyenként nívós színészi teljesítmények) kivitelezése ellenére mégis bizonyos hiányérzetet hagyott maga után. Talán azért, mert érzésünk szerint nem ajándékozott meg a remélt katarzisz élményének maradéktalan átélésével.

Szemes Béla

(Hevesi Sándor Színház
Bemutató: 2009. október 2.)